

ÁRVAI LAJOS

Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

Történettudományi Doktori Iskola, Modernkor Program

arvailajos95@gmail.com

Az 1621-es svéd típusú hadszervezet változásai a kortárs seregszervezési iratokban

Előadásom alapját egy angol nyelvű kézirat a „The Swedish Discipline, Religious, Civile, and Military” képi. Ezen irat a témám szempontjából rendkívül nagy értékkel bír, mert a svéd hadszervezési modell terjedéséről tanúskodik. A Harmincéves háborúba belépő svéd seregek egy jelentős részét zsoldos csapatok alkották, ezeken belül is a skót, illetve angol származású katonák voltak dominánsak. Ahogy Robert Monro, írja „Monro his Expedition with the Worthy Scots Regiment Called Mac-Keys” című visszaemlékezésében, ezeket a csapatokat a svéd király, II. Gusztáv Adolf új seregszervezési elve szerint állította fel, majd pedig, 1632-es halálát követően, e seregszervezési modellt és a háborúban szerzett tapasztalataikat viszik haza otthonmaradt bajtársaiknak. Ennek köszönhetően az angol polgárháború kitörésekor, e modellt kezdték el alkalmazni a presbiteriánus skótok, olyannyira, hogy a szóban forgó kézirat egy példányát Donald Mackey tábornok hagyatékában találták meg, aki segített Oliver Cromwellnek új mintájú hadseregének megszervezésében is. A dokumentum igazi érdekessége azonban nem csupán leírt tartalmában rejlik. Összehasonlítva az eredeti 1621-ben felállított svéd hadrenddel, azt láthatjuk, hogy a felépítése némiképp megváltozott és a hangsúly a seregen belül az eltolódik a tűzfegyveres gyalogság és a lovasság irányába. Mi okozhatta ezt a változást? Mennyiben hatott a svéd modell a kor angol és európai hadviselésére? Előadásom ezen kérdésekre kíván válaszolni.